

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor SZW
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Overleg Participatiewet 12 september

Datum	Referentie	Inlichtingen bij
5-09-2019	19-0498/JB	Joris Barendrecht

Geachte leden van de Kamercommissie SZW,

Op 12 september heeft u het algemeen overleg Participatiewet/Breed Offensief. Hier staat naast het Breed offensief ook beschut werk op de agenda. Ieder(in), de koepelorganisatie van mensen met een handicap of chronische ziekte, vindt de acties binnen het Breed Offensief nu veel te beperkt. Ze schieten tekort waar het gaat om het bereiken van een inclusieve arbeidsmarkt, een fatsoenlijk inkomen voor mensen met een arbeidsbeperking en ondersteuning van goede kwaliteit.

Waar blijft het beloofde werk?

Het huidige beleid en de voorgestelde wijzigingen bestaat enerzijds uit het versterken van de prikkels voor mensen met een beperking om de reguliere arbeidsmarkt op te gaan. Daar is inmiddels het nodige werk van gemaakt via het verlagen van uitkeringen en het afbouwen en sluiten van sociale werkvoorzieningen. Daartegenover zou dan een toename van banen voor mensen met een beperking middels een verbeterde toegang tot de arbeidsmarkt komen te staan. Maar daar komt helaas nog weinig van terecht.

De aantallen voor de banenafpraak worden op papier gehaald omdat ook mensen *zonder* arbeidsbeperking worden meegeteld. Dit zal nog worden versterkt door de voorgestelde mogelijkheid om loonkostensubsidie aan te vragen tot zes maanden na aanvang van het dienstverband. Dit instrument zal worden ingezet voor mensen met een verminderde loonwaarde maar zonder arbeidsbeperking. Ze komen via de praktijkroute in de banenafpraak. Het oorspronkelijke doel van de banenafpraak – meer reguliere banen voor mensen met een beperking - raakt zo steeds verder uit beeld.

Ook het ontwikkelen van beschutte werkplekken verloopt zeer teleurstellend. De overheid had voor 2018 als doelstelling om 4600 mensen in beschut werk te laten werken. Slechts 54% van deze

Bezoekadres
Churchilllaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@iederin.nl
I www.iederin.nl

KvK 30250451
Bank NL28 ABNA 0973 89 41 21

doelstelling is gehaald.¹ Staatssecretaris Van Ark nam onlangs al een voorschot op een mogelijke verlaging van het aantal beoogde werkplekken door te stellen dat er minder behoefte aan is dan verwacht. Een onbegrijpelijk standpunt gezien het feit dat 1200 mensen wel een indicatie hebben maar geen beschutte werkplek. Met andere woorden: ook hier verloopt de beloofde toegang tot werk moeizaam, ondanks het feit dat er vooraf streefgetallen zijn vastgesteld met bijhorende financiering.

Een groot punt van zorg is verder dat de overheid haar voorttrekkersrol niet vervult. Ze realiseert niet het afgesproken aantallen banen. En vervolgens wordt er dan naar kunstgrepen gezocht om dit falen op papier recht te breien.

Wilt u de staatssecretaris het volgende vragen:

-Is de staatssecretaris het ermee eens dat de banenafpraak gemaakt is voor mensen met een arbeidsbeperking en zo ja, hoe gaat zij ervoor zorgen dat voor deze groep inderdaad de beloofde banen worden gerealiseerd?

-Hoe gaat zij ervoor zorgen dat de aantallen banen voor beschut werk worden gehaald?

-Kan de staatssecretaris bevestigen dat de overheid zelf een voorttrekkersrol vervult en zich meer dan wie ook moet houden aan de banenafpraak?

Bij werken hoort een fatsoenlijk inkomen

Mensen die naar vermogen werken, moeten in onze visie minimaal het wettelijk minimumloon verdienen. (Want bedenk wel: het gaat hier veelal om mensen met levenslange beperkingen voor wie het verwerven van een inkomen veel lastiger is dan voor de gemiddelde burger.) De maatregelen die op stapel staan dragen daar onvoldoende aan bij. Er wordt een vrijlating van inkomen toegevoegd voor mensen die met loonkostensubsidie in deeltijd werken, en een inkomen verdienen dat lager is dan of gelijk aan de bijstandsnorm. Door deze vrijlating kunnen ze maximaal 85% van het Wml gaan verdienen. Ieder(in) vindt deze verhoging onvoldoende en de uitvoering van de maatregel te bureaucratisch. Verder is het de vraag of er daadwerkelijk een vooruitgang in inkomen is, vanwege de effecten van het inkomen op de hoogte van huur- en zorgtoeslag.

Bij de aanstaande harmonisatie van de Wajong speelt hetzelfde probleem. Deze vereenvoudiging van de Wajong is een apart traject binnen het Breed offensief, waar we in een volgende brief uitgebreid op terug zullen komen. Maar hier willen we uw commissie er alvast voor waarschuwen dat ook deze maatregel ertoe zal leiden dat Wajongers die naar vermogen werken, minder gaan verdienen dan het minimumloon. De voorgestelde harmonisatie leidt voor veel mensen met een beperking tot een verslechtering van hun inkomen; wat in strijd is met het VN-verdrag Handicap.

Wilt u de staatssecretaris vragen ervoor te zorgen dat mensen die naar vermogen werken minimaal het minimumloon gaan verdienen

¹ Rapportage beschut werk, Vierde kwartaal 2018, <https://www.uvw.nl/overuw/kennis-cijfers-en-onderzoek/statistische-informatie/rapportage-beschut-werk-vierde-kwartaal-2018.aspx>

Een jobcoach van goede kwaliteit is vaak onmisbaar

Ieder(in) is blij dat zowel werknemers als werkgevers straks een jobcoach kunnen aanvragen. Bij het duurzaam kunnen werken met een handicap is een jobcoach vaak onmisbaar. We pleiten er voor dat in de wet goed wordt vastgelegd wanneer iemand recht heeft op een jobcoach en wanneer kan worden volstaan met een minder gekwalificeerde ondersteuner. Verder moeten in de wet ook de kwaliteitseisen van jobcoach en andere ondersteuners worden vastgelegd.

In het voorliggende voorstel worden ondersteuningsvarianten en kwaliteitseisen in de modelverordening opgenomen. Gemeenten krijgen dan beleidsvrijheid bij de invulling ervan. Hierdoor zullen er regionale verschillen ontstaan. De keuze voor een minder opgeleide ondersteuner is verleidelijk voor gemeenten, vanwege hun beperkte budget. Het risico bestaat dat er financieel gemotiveerde keuzes worden gemaakt. Het gevolg kan zijn dat iemand geen gespecialiseerde jobcoach krijgt die dat wel nodig heeft.

Het is daarom beter om in de wet zelf duidelijkheid te bieden over de soort en kwaliteit van de ondersteuning die men kan krijgen. Dat schept duidelijkheid voor werkgever en werknemer en sluit aan bij de wens om te komen tot vereenvoudiging en harmonisering.

Wilt u de staatssecretaris vragen in de wet duidelijk vast te leggen wat de ondersteuningsvarianten zijn en ook de kwaliteitseisen van de jobcoach en andere ondersteuners in de wet te verankeren?

We hopen dat u bovenstaande punten wilt meenemen en wensen u een vruchtbaar debat.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer
directeur